

Leren van het verleden

Boombeheerder met jarenlange ervaring in EPR-beheer deelt zijn kennis

Sinds 2005 heeft Sittard-Geleen al te maken met de eikenprocessierups. De gemeente heeft dan ook al jarenlang ervaring met EPR-bestrijding. Alhoewel boombeheerder Jules Sondeijker het geen 'bestrijding' wil noemen, maar 'beheer': "Eikenprocessierups verdwijnt niet meer. Je kunt de dieren niet voorkomen of weghalen. Slechts hun populatie beheren."

Auteur: Karlijn Raats

Hij is initiatiefnemer van een samenwerkings-initiatief om EPR op internationaal niveau te beheren: Jules Sondeijker, boombeheerder van de gemeente Sittard-Geleen. "Ik ben al een paar jaar bezig in het contact zoeken met gemeenten in Duitsland en België waar we hier in Limburg aan grenzen, en met een commerciële partij, voor samenwerking in EPR-beheer. Het gaat bijvoorbeeld om samenwerking op het gebied van onderzoek, zoals momenteel nematodenonderzoek. Marktpartijen staan dus open en positief

voor het initiatief. Er zal nu een plan van aanpak gemaakt worden."

België, een land dat eerder overlast had van eikenprocessierups, heeft onderzoek naar eikenprocessierups vooral wetenschappelijk sterk verankerd, aldus Sondeijker. Vorig jaar vonden daar in de gemeentes Geel en Bree nematodenonderzoeken plaats. "Duitsland doet nu zijn eerste aanzet tot onderzoek. Het land is tot nu toe vooral bosbouwkundig met EPR bezig. Dat

"Ik ga
samenwerken
met Duitse en
Belgische aangrenzende
gemeentes in
EPR-beheer"

wil zeggen dat eikenprocessierups vooral wordt verwijderd door de waterspuit. Duitsers zijn nog op zoek naar goede bestrijdingsmethodes en een beheerbeleid. De opzet is dat België, Nederland en Duitsland samen gaan werken en gegevens uit gaan wisselen op het gebied van monitoren en bespuiten. De bestrijdingsmanieren willen we op elkaar af gaan stemmen, zodat die in alle landen hetzelfde is."

Niet altijd spuiten

In de afgelopen jaren heeft Sondejker de overlast van eikenprocessierups in golfbewegingen gezien. "De eikenprocessierups zal niet meer uit het beeld verdwijnen. Maar we kunnen de overlast wel binnen de perken houden. We hebben sinds een aantal jaren een beheerplan, dat vanuit verschillende ervaringen en invalshoeken is vastgesteld. In de buitengebieden spuiten we soms niet. EPR moet echt overlast geven, anders zien we het als een rups die een mooie vlinder wordt en die bovendien ook andere diersoorten in stand houdt, zoals zijn natuurlijke vijanden. Als er hoge gevaarstelling geldt, branden we de nesten weg."

"Duitsers zijn nog op zoek naar goede bestrijdingsmethodes en beheerbeleid"

Populaire producten

Volgens Sondejker maakt EPR-bestrijding met nematoden een goede kans om in de toekomst veel toegepast te worden. Waarom denkt hij dat? "We zijn als beheerders allemaal gevoelig voor onderzoeksresultaten. Ik ben ook geneigd om te kiezen voor een product dat zijn voorgeschreven werking heeft bewezen. Met name nu Xen tari niet meer particulier mag worden gespoten. In onze gemeente mogen burgers binnen twee uur reageren, bestrijding volgt de dag erna. Dat gebeurt kostenloos, want we willen niet dat particulieren op eigen initiatief bestrijden; dat gaat vaak fout. Bovendien betalen burgers al genoeg belasting en kost het laten maken van een factuur meer dan de bespuitingskosten."

Bijkomend voordeel van zicht op particuliere tuinen is dat de gemeente beter weet welke ziektes en plagen er daadwerkelijk binnen haar grenzen spelen. "Ook kunnen we de burger van advies dienen indien er geen sprake is van EPR maar bijvoorbeeld van de rups van de wintervlinder of van de taxuskever", zegt Sondejker. "Aangezien we vaak particulieren helpen, is de nematodenmethode een goed alternatief. De methode heeft echter nog wel meer tijd nodig om zich verder te verfijnen."

Beheerkaarten voor beschermde vlinders

Over de beheerkaarten, die de Vlinderstichting vorig jaar opstelde om aan te geven in welke gebieden beschermde vlindersoorten voorkomen, heeft Sondejker een vraag. "Wie kan me binnen de tien werkzame dagen van Xen tari vertellen of er beschermde vlindersoorten van de rode lijst aanwezig zijn? Afgelopen jaar had ik sterk gemonitoord en kwam veel wintervlinders tegen, maar verder eigenlijk niets. Indien ik geen reden voor alarm kan vinden voor kostbare vlinders, zie ik geen reden om mijn wijze van beheer rigoureuus te wijzigen. Dan bestaat mijn prioriteit uit het veilig maken van de situatie voor de volksgezondheid."

Communicatie

Wat wil Sondejker nog verbeteren?

"Communicatie. Ik wil nog beter communiceren met burgers. Een voorbeeld is dat het spuiten met nematoden er nog heftiger uitziet dan met Xen tari. Er is een grotere hoeveelheid water mee gepaard, het water waaiert verder uit in de omgeving en ook sta je langer bij een boom stil en is de rijsnelheid van de apparatuur lager. Ik ben zeer gevoelig voor signalen van burgers en medewerkers. De uitwerking van nematoden moet zich op de lange termijn namelijk nog bewijzen. Maar ook communicatie met andere gemeentes zou ik dolgraag intensiever oppakken. Helaas is de evaluatie in Limburg die eerder wel plaatsvond gestrand omdat de provincie vond dat we de eikenprocessierups goed genoeg onder de duim hebben. Maar het is juist van belang om informatie en ervaring te blijven uitwisselen zodat dit niveau op peil blijft en zodat de rest van het land ook kan profiteren van opgedane kennis. Daarom is een landelijke kennisdag EPR heel goed."

Jules Sondejker is boombeheerder bij de gemeente Sittard-Geleen.